

SPOTKANIE RADY EUROPEJSKIEJ W LAEKEN

14-15 grudnia 2001 r.

WNIOSKI PREZYDENCJI*

1. Właśnie w chwili gdy Unia Europejska wprowadza jednolitą walutę oraz inicjuje ważną debatę na temat swojej przyszłości, rozszerzenie UE staje się nieodwołalne. Posiedzenie Rady Europejskiej w Laeken, które odbyło się w dniach 14-15 grudnia 2001 r., uruchomiło nowe bodźce do przyspieszenia tempa integracji Unii.
2. Dyskusje Rady poprzedziła wymiana poglądów z Nicole Fontaine – przewodniczącą Parlamentu Europejskiego, na temat najważniejszych punktów programu obrad.

I. PRZYSZŁOŚĆ UNII EUROPEJSKIEJ

Deklaracja z Laeken

3. Nawiązując do wniosków przyjętych w Nicei, Rada Europejska uchwaliła deklarację, której tekst został zamieszczony w Załączniku I. Treść deklaracji oraz perspektywy, jakie ona otwiera, są decydującym krokiem w kierunku uczynienia Unii mniej skomplikowaną, nastawioną na realizację najważniejszych celów, bardziej wyraźnie zaznaczającą swoją obecność w świecie. W celu stworzenia jak najszerzej platformy dla przygotowań do zbliżającej się Konferencji Międzyrządowej oraz zapewnienia jak największej przejrzystości i otwartości działań przygotowawczych, Rada Europejska postanowiła zwołać konwent, z udziałem Valéry'ego Giscarda d'Estaing – jako przewodniczącego oraz Guliana Amato i Jean-Luc Dehaene'a – jako wiceprzewodniczących. W konwencie wezmą udział wszystkie państwa kandydujące. Równoległe do obrad konwentu zwołane zostanie forum, które umożliwi rozszerzenie i usystematyzowanie rozpoczętej już publicznej debaty na temat przyszłości Unii.
4. Niektóre środki można podjąć równoległe do obrad konwentu, bez potrzeby wprowadzania zmian w traktatach. W związku z tym Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje Białą Księgę Komisji Europejskiej na temat zarządzania Europą oraz zamiar przedstawienia przez sekretarza generalnego Rady UE, przed posiedzeniem Rady Europejskiej w Barcelonie, propozycji dostosowania struktur i sposobu funkcjonowania Rady do sytuacji powstałej wraz z rozszerzeniem Unii. Rada Europejska, obradująca w Sewilli, wyciągnie z tego wnioski o charakterze operacyjnym. Wreszcie, Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje końcowy raport Grupy Doradczej Wysokiego Szczebla („Grupa Mandelkern”) w sprawie poziomu (jakości) regulacji prawnych, a także oświadczenie Komisji w kwestii uproszczenia regulacji, co powinno doprowadzić do przygotowania planu działań w pierwszej połowie 2002 r.

Przejsie na euro

5. Wprowadzenie banknotów i monet euro 1 stycznia 2002 r. będzie punktem kulminacyjnym historycznego procesu mającego decydujące znaczenie dla budowy Europy.

---

* Tekst niniejszego dokumentu w języku angielskim można znaleźć pod adresem internetowym:
<http://www.eu2001.be/Main/Frameset.asp?reference=01-01&lang=en&sess=86365631&>

Zrobiono wszystko co możliwe, aby wprowadzenie euro w praktyce okazało się sukcesem. Posługiwanie się euro na międzynarodowych rynkach finansowych powinno ograniczyć skalę problemów. Strefa euro stanowi obecnie „biegun stabilizacji” dla państw, które przyjęły jednolitą walutę, gdyż chroni je przed spekulacjami i zawirowaniami finansowymi; wzmacnia rynek wewnętrzny i pozwala uczestniczyć w utrzymaniu podstawowych wskaźników na odpowiednim poziomie, co przyczyni się do wzrostu gospodarczego. Euro ułatwia także wzajemne zbliżenie obywateli Unii, a to dzięki temu, że stanowi widoczny, konkretny wyraz europejskiej wspólnoty. Mając to na uwadze, Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje niedawną decyzję Rady i Parlamentu Europejskiego, której celem jest znaczne zmniejszenie kosztów transgranicznych płatności w euro.

Europejska polityka bezpieczeństwa i obrony (EPBO)

6. Rada Europejska przyjęła deklarację w sprawie potencjału operacyjnego europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony (EPBO); tekst tej deklaracji, jak również raport Prezydencji UE, zostały zamieszczone w Załączniku II. Dzięki stałemu rozwijaniu EPBO, wzmacnianiu jej potencjału – zarówno cywilnego, jak i militarnego – oraz stworzeniu odpowiednich struktur w ramach tej polityki, a także w wyniku konferencji na temat doskonalenia możliwości sił zbrojnych i policji, która odbyła się w Brukseli 19 listopada 2001 r., Unia jest obecnie w stanie prowadzić niektóre operacje z zakresu zarządzania kryzysowego. UE jest zdecydowana szybko doprowadzić do ostatecznych uzgodnień z NATO, co znacznie zwiększy zdolności UE do prowadzenia operacji z kręgu zarządzania kryzysowego obejmujące cały zakres zadań ustalonych w Petersburgu. Również realizacja ustaleń z Nicei, we współpracy z partnerami Unii, zwiększy zakres dostępnych jej środków prowadzenia operacji zarządzania kryzysowego. Rozwój środków i możliwości, jakimi dysponuje Unia, ułatwi jej stopniowe podejmowanie coraz trudniejszych operacji.

Rozszerzenie

7. Dokument Komisji zatytułowany „Uczynić rozszerzenie sukcesem”, okresowe raporty i poddanie przeglądowi poszczególnych Partnerstw dla członkostwa to solidne podstawy sukcesu procesu akcesyjnego, który jest już nieodwołalny. Na posiedzeniu Rady Europejskiej w Berlinie ustanowiono finansowe ramy umożliwiające rozszerzenie.
8. W ostatnich miesiącach zrobiono znaczne postępy w negocjacjach, a w pewnych dziedzinach nadrobiono opóźnienia. Unia Europejska jest zdecydowana zakończyć negocjacje o członkostwo z kandydatami, którzy będą do tego przygotowani, do końca roku 2002, tak aby państwa te mogły wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2004 r. już jako członkowie Unii. Kandydaty nadal będą oceniane na podstawie indywidualnych wyników, zgodnie z zasadą dyferencjacji (zróżnicowania). Rada Europejska zgadza się z raportem Komisji, który stwierdza, że jeśli obecne tempo postępu negocjacji i reform w państwach kandydujących utrzyma się, to Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry będą gotowe do przystąpienia do Unii. Rada docenia starania Bułgarii i Rumunii i zachęca te państwa do kontynuowania działań. Jeśli okaże się konieczne udzielenie tym państwom szczególnej pomocy, trzeba będzie określić wyraźne jej ramy, wytyczne i harmonogram realizacji, przyjmując za cel otwarcie negocjacji z tymi państwami we wszystkich rozdziałach w roku 2002.

9. Państwa kandydujące muszą energicznie kontynuować swe działania, a zwłaszcza dążyć do doprowadzenia swoich instytucji administracyjnych i sądowniczych do wymaganego poziomu. Komisja przedstawi raport dotyczący realizacji planu prac w zakresie wzmocnienia instytucjonalnego na posiedzeniu Rady Europejskiej w Sewilli w czerwcu 2002 r.
10. Harmonogram ustalony na posiedzeniu Rady Europejskiej w Nicei pozostaje aktualny i możliwy do realizacji. Na początku 2002 r. Komisja zaproponuje przyjęcie wspólnych stanowisk w sprawie rozdziałów dotyczących rolnictwa, polityki regionalnej i budżetu na podstawie obecnie obowiązującego *acquis* i zasad uzgodnionych w Berlinie. Procedury sporządzania traktatów akcesyjnych zostaną uruchomione w pierwszej połowie 2002 r.
11. Rada Europejska z satysfakcją przyjmuje ostatnie spotkania przywódców społeczności Greków i Turków cypryjskich i zachęca ich do kontynuowania dyskusji w celu znalezienia ostatecznego sposobu rozwiązania problemu pod auspicjami Organizacji Narodów Zjednoczonych, zgodnie ze stosownymi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ.
12. Turcja poczyniła postępy w kierunku osiągnięcia zgodności z politycznymi kryteriami członkostwa, zwłaszcza dzięki niedawno wprowadzonym poprawkom do swej konstytucji. Przybliżyło to perspektywę otwarcia negocjacji o członkostwo z Turcją, którą zachęca się do wzmożenia starań niezbędnych do osiągnięcia zgodności z kryteriami ekonomicznymi i politycznymi, a przede wszystkim w zakresie praw człowieka. Przedakcesyjna strategia wobec Turcji powinna wyznaczyć nowy etap w analizowaniu jej gotowości do dostosowania jej prawa do *acquis*.

II. DZIAŁANIA UNII PO ZAMACHACH TERRORYSTYCZNYCH NA USA 11 WRZEŚNIA

Działania Unii w Afganistanie

13. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje podpisanie w Bonn 5 grudnia [2001 r.] porozumienia ustalającego tymczasowe rozwiązania możliwe do zastosowania w Afganistanie, do czasu odbudowy trwałych instytucji państwowych tego kraju. Wszystkie ugrupowania afgańskie zobowiązane są do realizacji postanowień tego porozumienia.
14. Rada Europejska zobowiązała się do uczestnictwa w działaniach prowadzonych na arenie międzynarodowej na rzecz przywrócenia stabilizacji w Afganistanie, na podstawie ustaleń Konferencji w Bonn i stosownych rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych. W związku z tym pożądanym jest utworzenie międzynarodowych sił bezpieczeństwa, które na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ otrzymałyby mandat do udziału w zapewnieniu bezpieczeństwa administracji afgańskiej i międzynarodowej ustanowionej w Kabulu i na okolicznych terenach, jak również udziału w utworzeniu i przeszkoleniu nowych afgańskich sił zbrojnych i bezpieczeństwa. Obecnie państwa członkowskie analizują swoje możliwości co do wniesienia wkładu do takich sił. Uczestnictwo członków Unii w tego rodzaju siłach międzynarodowych będzie wyraźnym sygnałem ich zdecydowanej gotowości do podjęcia się zadań w zakresie zarządzania kryzysowego i udzielenia pomocy w przywróceniu stabilizacji w Afganistanie.

15. Naglące potrzeby narodu afgańskiego świadczą o tym, że pomoc humanitarna nadal pozostaje absolutnym priorytetem. Świadczenie tej pomocy, między innymi dla uchodźców i przemieszczającej się ludności, musi być dostosowane do zmian w sytuacji i odbywać się w sposób jak najskuteczniejszy i jak najlepiej skoordynowany. Unia zobowiązała się już przeznaczyć łączną kwotę 352 milionów euro na pomoc humanitarną, z czego 103 miliony euro będą pochodziły z budżetu Wspólnoty.
16. Ponad dwadzieścia lat wojny i braku stabilności politycznej zniszczyło struktury afgańskiego społeczeństwa, całkowicie zaburzyło funkcjonowanie instytucji publicznych i władz oraz spowodowało ogrom ludzkiego cierpienia. Unia Europejska pomoże narodowi afgańskiemu i jego nowym przywódcom w odbudowaniu kraju i będzie zachęcała do jak najszybszego wdrożenia zasad demokracji. Szczególną uwagę należy zwrócić na sytuację kobiet. Odnowa i odbudowa wymagają współpracy międzynarodowej i koordynacji działań. Unia Europejska mianowała Klause-Petera Klaibera specjalnym pełnomocnikiem w Afganistanie, w randze wysokiego przedstawiciela ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZB). 21 grudnia w Brukseli Unia będzie współprzewodniczyć pierwszemu posiedzeniu tzw. grupy sterującej, której zadaniem jest wspieranie procesu odnowy politycznej w Afganistanie i wzmocnienie koordynacji wysiłków stron oferujących pomoc, w perspektywie konferencji ministerialnej zaplanowanej na styczeń 2002 r. w Tokio. Na tych spotkaniach Unia, tak jak USA, kraje arabskie i Japonia, zobowiąże się do pomocy w spełnieniu, między innymi, tych wymagań.

Walka z terroryzmem

17. Unia Europejska potwierdza, iż w pełni solidaryzuje się z narodem amerykańskim i społecznością międzynarodową w walce z terroryzmem, przy pełnym uwzględnieniu praw i wolności jednostki. Plan działań przyjęty 21 września jest realizowany zgodnie z ustalonym harmonogramem. Postęp, jaki odnotowano, wskazuje, że cele zostaną osiągnięte. Europejskie porozumienie w sprawie nakazu aresztowania stanowi decydujący krok naprzód. Przyjęcie wspólnej definicji przestępstw o charakterze terrorystycznym, sporządzenie listy terrorystów oraz organizacji i ugrupowań terrorystycznych, ustalenie zasad współpracy między służbami specjalistycznymi i „zamrożenie” aktywów – wszystkie te środki, zastosowane na mocy Rezolucji nr 1373 Rady Bezpieczeństwa ONZ, umożliwią praktyczne rozwiązania i sposoby prowadzenia kampanii przeciwko terroryzmowi. Rada Europejska zachęca Radę i Komisję do szybkiego przyjęcia programu zintensyfikowania współpracy między państwami członkowskimi w zakresie przeciwdziałania groźbom użycia broni biologicznej i chemicznej; Europejska Agencja Obrony Cywilnej ustali ramy tej współpracy.
18. Unia Europejska angażuje się w działania służące łagodzeniu skutków ataków z 11 września dla sektora lotnictwa, z zamiarem skłonienia wszystkich państw członkowskich do reakcji w postaci błyskawicznych, skoordynowanych działań. Rada Europejska z satysfakcją przyjmuje ustalenie wspólnego stanowiska Rady dotyczącego rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa lotniczego.

III. TENDENCJE W SFERZE GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ W ZRÓWNOWAŻONYM ROZWOJU

Ogólna sytuacja gospodarcza i perspektywy na przyszłość

19. Gospodarka Unii przeżywa okres recesji i niepewności, co jest spowodowane zarówno spowolnieniem tempa rozwoju gospodarczego w skali globalnej, jak i spadkiem popytu.

Jednakże w ciągu 2002 r. spodziewane jest stopniowe ożywienie aktywności gospodarczej. Dochody będące w dyspozycji rosną dzięki malejącej inflacji i obniżkom podatków w kilkunastu krajach. Polityka budżetowa ukierunkowana jest na utrzymanie dobrego stanu finansów publicznych, czego wynikiem jest obniżka długoterminowych stóp procentowych, a to pomoże utrzymać popyt. Postęp, jaki już osiągnięto w zakresie konsolidacji budżetowej w ramach Paktu na rzecz Stabilizacji i Wzrostu, sprawi, że polityka budżetowa będzie odgrywać pozytywną rolę w przeciwdziałaniu recesji, przy oddziaływaniu automatycznych czynników stabilizujących, z uwzględnieniem średnioterminowej ścieżki konsolidacyjnej. Zaufanie musi się opierać na realizacji strategii gospodarczej, w sposób w pełni zgodny z ramowymi wytycznymi polityki gospodarczej, których głównymi osiami są stabilność makroekonomiczna i reformy strukturalne prowadzące do tworzenia nowych miejsc pracy oraz potencjału wzrostowego Unii. Rada Europejska zatwierdziła raport Rady ECOFIN w sprawie opodatkowania oszczędności.

20. Rada Europejska wyraża zadowolenie z rezultatów konferencji ministerialnej w Doha, która uruchomiła nową rundę globalnych negocjacji handlowych. Ich podstawą jest zasada utrzymania równowagi między liberalizacją i regulacją, przy jednoczesnym uwzględnieniu interesów krajów rozwijających się i wspieraniu ich możliwości rozwoju. Unia zdecydowanie będzie akcentować społeczne i środowiskowe aspekty tej rundy negocjacji.

Strategia lizbońska

21. Na posiedzeniu Rady Europejskiej 15 -16 marca 2002 r. podsumujemy nasze postępy w realizacji celu strategicznego przyjętego w Lizbonie. Zgodnie z tym celem mamy się stać najbardziej dynamicznym, opartym na wiedzy systemem gospodarczym na świecie, który do roku 2010 osiągnie pełne zatrudnienie oraz wysoki poziom równości społecznej. Uzgodnimy także konkretne kroki, jakie musimy podjąć w dziedzinie działań priorytetowych, aby zrealizować tę strategię. Spowolnienie rozwoju gospodarczego sprawia, że coraz większego znaczenia nabiera przeprowadzenie reform strukturalnych uzgodnionych w Lizbonie i Sztokholmie, a także udowodnienie, że nasz program w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego jest wciąż aktualny i dostosowany do potrzeb obywateli i przedsiębiorstw. Do oceny naszych postępów i właściwego ukierunkowania naszych działań powinniśmy stosować uzgodnione wskaźniki strukturalne. W celu zaprezentowania Radzie Europejskiej pełnego obrazu sytuacji i zapewnienia, aby decyzje Rady były do niej dostosowane, musimy doprowadzić do harmonizacji różnego rodzaju procesów przygotowawczych do czasu posiedzenia Rady Europejskiej zaplanowanego na wiosnę.
22. Po posiedzeniu Rady Europejskiej w Sztokholmie zrobiono postępy w różnych aspektach strategii lizbońskiej. Po trzydziestu latach dyskusji osiągnięto porozumienie w sprawie spółki europejskiej. Zawarto porozumienie w sprawie liberalizacji usług pocztowych i uchwalono dyrektywę w dziedzinie telekomunikacji. Dzięki przyjęciu serii strukturalnych wskaźników gospodarczych i społecznych, włącznie z wskaźnikami dotyczącymi jakości pracy, zwalczania ubóstwa i wyłączenia ze społeczeństwa, jak również podstawowych wskaźników zrównoważonego rozwoju, możliwa będzie bardziej wnikliwa ocena wyników każdego państwa członkowskiego. Komisja przyjmie te wskaźniki za podstawę do sporządzenia raportu podsumowującego, który zostanie przedstawiony w lutym 2002 r.

Zatrudnienie

23. Celem strategii lizbońskiej jest umożliwienie Unii przywrócenia warunków pełnego zatrudnienia. Musimy zwiększyć nasze wysiłki, aby do 2010 r. osiągnąć 70-proc. stopę zatrudnienia,

jak to uzgodniono w Lizbonie. Taki jest pierwszoplanowany cel Europejskiej Strategii Zatrudnienia. Podczas obrad szczytu 13 grudnia 2001 r. partnerzy społeczni wyrazili gotowość kontynuowania dialogu społecznego, poprzez wspólne opracowanie wieloletniego programu prac przed posiedzeniem Rady Europejskiej w 2002 r. Podkreślili także konieczność usprawnienia koordynacji konsultacji trójstronnych na temat różnych aspektów strategii lizbońskiej. Uzgodniono, że w przyszłości, przed każdym wiosennym posiedzeniem Rady Europejskiej, będzie się odbywać szczyt na temat spraw społecznych.

24. Rada Europejska potwierdza porozumienie, jakie osiągnięto w ramach Rady UE co do wytycznych w sprawie zatrudnienia, indywidualnych zaleceń dla państw członkowskich i wspólnego raportu na temat sytuacji w zakresie zatrudnienia. Decyzje te świadczą o tym, że Unia zamierza kontynuować działania na rzecz reformy struktury rynku pracy i realizować swoje cele dotyczące pełnego zatrudnienia i jakości pracy, bez względu na spowolnienie rozwoju gospodarczego świata.

Konkretyzacja europejskiego modelu społecznego

25. W dziedzinie ustawodawstwa dotyczącego spraw socjalnych Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje polityczne porozumienie między Radą a Parlamentem Europejskim w kwestii dyrektyw dotyczących informowania pracowników i konsultacji oraz ochrony pracowników w przypadku niewypłacalności pracodawcy. Rada podkreśla znaczenie zapobiegania konfliktom społecznym, zwłaszcza o charakterze transnarodowym, i rozwiązywania ich za pomocą dobrowolnych mechanizmów mediacji. Komisja została poproszona o przedstawienie tez do dyskusji w tej sprawie.
26. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje wnioski Rady oraz wspólny raport Rady i Komisji dotyczący usług dla ludności, które zostaną poddane ocenie, na poziomie Wspólnoty, pod względem ich wydajności i wpływu na konkurencję. Rada Europejska zachęca Komisję do ustanowienia zasad pomocy państwa dla tych przedsiębiorstw i instytucji, których zadaniem jest świadczenie usług dla ludności.
27. Rada Europejska z satysfakcją odnotowuje uwzględnienie zasady równości mężczyzn i kobiet w ramowych wytycznych polityki gospodarczej i w stosunkach partnerskich między państwami europejskimi regionu Morza Śródziemnego, jak również przyjmuje listę wskaźników nierówności wynagrodzeń opartych na różnicy płci.
28. Pierwszy wspólny raport na temat włączenia wszystkich obywateli do społeczeństwa i ustanowienie wspólnych wskaźników jest ważnym elementem polityki określonej w Lizbonie, której celem jest redukcja ubóstwa i dążenie do zapewnienia równego dostępu do usług socjalnych wszystkim grupom społecznym, także w dziedzinie ochrony zdrowia i mieszkalnictwa. Rada Europejska podkreśla potrzebę wzmocnienia mechanizmów statystycznych i zwraca się do Komisji z prośbą o stopniowe angażowanie państw kandydujących w ten proces.
29. Rada Europejska odnotowuje porozumienie polityczne w sprawie objęcia obywateli krajów trzecich koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego i zwraca się do Rady o jak najszybsze przyjęcie wymaganych postanowień w tej sprawie.
30. Rada Europejska odnotowała Wspólny Raport w sprawie rent i emerytur sporządzony przez Komitet ds. Opieki Społecznej i Komitet ds. Polityki Gospodarczej. Odpowiedni

poziom rent i emerytur, trwałość i modernizacja systemu emerytalnego, a także usprawnienie dostępu do emerytalnych programów pracowniczych mają szczególne znaczenie dla zaspokojenia coraz większych potrzeb. Rada Europejska wzywa Radę do przyjęcia podobnego podejścia podczas przygotowywania raportu na temat opieki zdrowotnej i opieki nad osobami w podeszłym wieku, w kontekście oświadczenia Komisji. Szczególną uwagę trzeba będzie zwrócić na wpływ integracji europejskiej na systemy opieki zdrowotnej w państwach członkowskich.

Badania i rozwój

31. Na posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie zwrócono uwagę na konieczność pobudzania innowacyjności, zwłaszcza poprzez wprowadzenie patentu Wspólnoty, który powinien zostać udostępniony do końca 2001 r. Rada Europejska zwraca się z prośbą do Rady ds. Rynku Wewnętrznego o zorganizowanie spotkania 20 grudnia 2001 r., którego celem byłoby osiągnięcie porozumienia w sprawie elastycznego, jak najmniej kosztownego instrumentu, który będzie zgodny z zasadą niedyskryminacji przedsiębiorstw państw członkowskich, i będzie zapewniał wysoki poziom jakości (zwłaszcza w kontekście dokumentu Prezydencji UE i innych dokumentów stanowiących wkład państw członkowskich).
32. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie przez Radę wspólnego stanowiska w sprawie VI Ramowego Programu w dziedzinie badań i rozwoju, którego celem jest wzmocnienie Europejskiego Obszaru Badań.
33. Rada Europejska potwierdza znaczenie, jakie ze względów strategicznych przywiązuje do projektu Galileo, i z zadowoleniem przyjmuje decyzję Europejskiej Agencji Kosmicznej, podjętą w Edynburgu, o przyznaniu pomocy finansowej w kwocie 550 milionów euro. Rada Europejska wzywa Radę do kontynuacji prac zmierzających do podjęcia decyzji w sprawie finansowania fazy rozwoju do marca 2002 r. i do uchwalenia odpowiedniego rozporządzenia do czerwca 2002 r., z uwzględnieniem raportu z audytu opracowanego przez Price Waterhouse Cooper.

Zrównoważony rozwój i jakość życia

34. Rada Europejska wyraża zadowolenie z przyjęcia przez Radę ważnych wskaźników oceny stanu środowiska naturalnego, które stanowią uzupełnienie strukturalnych wskaźników społecznych i gospodarczych, mając na uwadze najbliższy raport podsumowujący Komisji. Na tej podstawie Rada Europejska po raz pierwszy oceni realizację Strategii Zrównoważonego Rozwoju na swoim kolejnym posiedzeniu, które odbędzie się wiosną w Barcelonie.
35. Rada Europejska wyraża zadowolenie z rezultatów Konferencji w sprawie Zmian Klimatycznych, jaka odbyła się w Marakeszu. Unia jest gotowa wypełnić swoje zobowiązania podjęte na mocy Protokołu z Kyoto i potwierdza swoje życzenie, aby Protokół wszedł w życie jeszcze przed Szczytem Ziemi na temat zrównoważonego rozwoju, który odbędzie się w Johannesburgu, gdzie Unia Europejska będzie reprezentowana na najwyższym szczeblu politycznym.
36. Unia Europejska stale dąży do tego, by jak najlepiej spełniać oczekiwania społeczeństwa w zakresie zdrowia, ochrony konsumentów, bezpieczeństwa i jakości życia. Ze szczególnym zadowoleniem Rada Europejska przyjmuje ustanowienie Europejskiej Agencji ds. Żywności, Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Lotniczego i Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Morskiego. Wkrótce Komisja przedstawi propozycję ustanowienia Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Kolejowego. Rada Europejska odnotowuje przyjęcie

kilku opracowań na temat zwiększenia poziomu ochrony konsumentów w dziedzinie bezpieczeństwa wyrobu, zadłużenia, norm stosowanych wobec produktów krwiopochodnych oraz ostrożnego stosowania specyfików antybakteryjnych w medycynie.

IV. POSTĘP W DZIEDZINIE SWOBÓD OBYWATELSKICH, BEZPIECZEŃSTWA I WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

37. Rada Europejska potwierdza swoją gotowość aktywnego uczestnictwa w realizacji zaleceń polityki i celów określonych w Tampere, zwracając uwagę na fakt, że mimo osiągnięcia pewnego postępu, konieczne są nowe bodźce i wytyczne umożliwiające nadrobienie opóźnienia w niektórych dziedzinach. Zorganizowanie, w krótkich odstępach czasu, sesji poświęconych wymiarowi sprawiedliwości i sprawom wewnętrznym pomoże przyspieszyć te prace. Decyzje podjęte przez Unię muszą być szybko przetransponowane na krajowe systemy prawne, a podpisane od czasu wejścia w życie Traktatu z Maastricht konwencje powinny zostać ratyfikowane możliwie szybko.

Rzetelna wspólna polityka azylowa i imigracyjna

38. Mimo pewnych osiągnięć, takich jak Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców, rozporządzenie w sprawie Eurodac (bazy odcisków palców osób ubiegających się o azyl) i dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony, postęp jest wolniejszy i mniej dostrzegalny, niż oczekiwano. A zatem potrzebne jest nowe podejście.

39. Rada Europejska zobowiązuje się do jak najszybszego uchwalenia, na podstawie wniosków z Tampere, wspólnej polityki azylowej i imigracyjnej, z zachowaniem koniecznej równowagi między ochroną uchodźców, zgodnie z zasadami Konwencji Genewskiej z 1951 r., ich uzasadnionymi dążeniami do lepszego życia a możliwościami Unii i jej państw członkowskich w zakresie przyjmowania obywateli krajów trzecich.

40. Rzetelna wspólna polityka azylowa i imigracyjna wymaga ustanowienia następujących instrumentów:

- integracji polityki dotyczącej przepływów migrującej ludności z polityką zagraniczną Unii Europejskiej; w szczególności, umowy o readmisji muszą być zawarte z zainteresowanymi państwami na podstawie nowej listy priorytetów i jasno określonego planu działań; Rada Europejska apeluje o opracowanie planów działań na podstawie oświadczenia Komisji w sprawie nielegalnej imigracji i przemytu osób;
- opracowania europejskiego systemu wymiany informacji w sprawie azylu, imigracji i krajów pochodzenia; wdrożenia Eurodac i rozporządzenia w celu skuteczniejszej realizacji ustaleń Konwencji Dublińskiej oraz szybkich skutecznych procedur;
- ustanowienia wspólnych standardów w zakresie procedur udzielania azylu, przyjmowania uchodźców i łączenia rodzin, włącznie z postępowaniem, w uzasadnionych przypadkach, w trybie przyspieszonym. Standardy te powinny uwzględniać konieczność udzielenia pomocy osobom, które wystąpiły z wnioskiem o azyl;
- przyjęcia specjalnych programów mających na celu walkę z dyskryminacją i rasizmem.

41. Rada Europejska prosi Radę o przedstawienie, najpóźniej do 30 kwietnia 2002 r., zmodyfikowanych propozycji dotyczących procedur udzielania azylu, łączenia rodzin oraz rozporządzenia „Dublin II”. Ponadto Rada powinna przyspieszyć proces opracowywania

projektów innych dokumentów dotyczących standardów przyjmowania uchodźców, definicji terminu „uchodźca” oraz form dodatkowej ochrony.

Skuteczniejsza kontrola granic zewnętrznych

42. Skuteczniejsze sprawowanie kontroli nad zewnętrznymi granicami Unii pomoże w walce z terroryzmem, sieciami nielegalnej imigracji i w sterowaniu ruchem osób. Rada Europejska prosi Radę i Komisję o porozumienie w kwestii ustaleń w sprawie współpracy między służbami odpowiedzialnymi za ochronę granic zewnętrznych i zbadanie, na jakich warunkach można by stworzyć mechanizm ochrony lub powołać wspólne służby ochrony tych granic. Rada Europejska apeluje do Rady i państw członkowskich o podjęcie kroków w celu ustanowienia wspólnego systemu identyfikacji wizowej i o zbadanie możliwości utworzenia wspólnych urzędów konsularnych.

Eurojust oraz współpraca sądownictwa i policji w sprawach karnych

43. Decyzje o ustanowieniu Eurojustu, a także instrumentów niezbędnych do współpracy policji – Europolu, którego siły zostały zwiększone, Szkoły Policji Europejskiej (European Police College) oraz Grupy Zadaniowej Szefów Policji (Police Chiefs Task Force) – są dowodem znaczących postępów w tej dziedzinie. Apeluje się do Rady UE o pilne przeanalizowanie Zielonej Księgi Komisji na temat instytucji prokuratora europejskiego, z uwzględnieniem różnorodności systemów prawnych i tradycji. Rada Europejska apeluje o utworzenie europejskiej sieci, w ramach której zostałyby szybko uruchomione szkolenia sędziów; pomoże to w kształtowaniu postawy wzajemnego zaufania między osobami współpracującymi w dziedzinie sądownictwa.

Zwalczanie handlu narkotykami

44. Rada Europejska odnotowuje potrzebę intensyfikacji działań w zakresie zwalczania handlu narkotykami i konieczność przyjęcia przez Komisję propozycji w tej sprawie do końca maja 2002 r. Ponadto zastrzega sobie prawo podjęcia nowych inicjatyw, w kontekście okresowego raportu Komisji dotyczącego planu działań Unii Europejskiej w zakresie walki z narkomanią.

Harmonizacja przepisów prawnych, wzajemne uznawanie orzecznictwa i europejski nakaz aresztowania

45. Ramowa decyzja w sprawie zwalczania przemytu osób, europejski nakaz aresztowania oraz wspólna definicja przestępstw o charakterze terrorystycznym i minimalnych wyroków – to ważne wyznaczniki postępu w tej dziedzinie. Należy kontynuować prace na rzecz przezwyciężenia problemów wynikających z różnic między systemami prawnymi, zwłaszcza poprzez wzajemne uznawanie decyzji i wyroków sądów, zarówno w sprawach cywilnych, jak i karnych. Krokiem decydującym w procesie harmonizacji prawa rodzinnego było, na przykład, wstrzymanie postępowania przejściowego w sprawie uznania niektórych orzeczeń, zwłaszcza w sprawach dotyczących ponadgranicznych praw do kontaktu z dziećmi.

V. STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

Środkowy Wschód

46. Rada Europejska przyjęła deklarację, której tekst został zamieszczony w Załączniku III.

Zachodnie Bałkany

47. Unia Europejska z dużym zaangażowaniem odgrywa swoją rolę polegającą na mobilizowaniu państw regionu do kontynuowania działań w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia z Unią i udzielaniu im w tym zakresie niezbędnego wsparcia. Perspektywa uzyskania członkostwa w UE i pomoc świadczona przez Unię Europejską to główne elementy promowania tego procesu, przy poszanowaniu praw człowieka, zasad demokracji i granic uznanych przez społeczność międzynarodową. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje nominację dr. Erharda Buseka na stanowisko specjalnego koordynatora Paktu o Stabilizacji i składa podziękowania jego poprzednikowi, Bodo Hombachowi, za znaczący wkład w działania na rzecz stabilizacji sytuacji w regionie.
48. Unia będzie kontynuować prace na rzecz odnowy i stabilizacji byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii, w szczególności domagając się pełnej realizacji Umowy z Ohrid. Rada Europejska wyraża zadowolenie z wyborów przeprowadzonych w Kosowie 17 listopada, które zainicjowały proces tworzenia samorządu tymczasowego, dla dobra wszystkich społeczności i stabilizacji, zgodnie z Rezolucją nr 1244 Rady Bezpieczeństwa ONZ. Rada upoważnia wysokiego przedstawiciela ds. WPZB do podtrzymywania dialogu między Belgradem a Podgoricą w celu wynegocjowania rozwiązania kwestii statusu demokratycznego Czarnogóry w demokratycznej Federalnej Republice Jugosławii.

Afryka

49. Spotkanie ministerialne na temat stosunków z państwami Afryki, które odbyło się w październiku, potwierdziło solidarność Unii z kontynentem afrykańskim i wagę, jaką Unia przywiązuje do dialogu zainicjowanego w maju 2000 r. w Kairze. Rada Europejska z ogromnym zainteresowaniem przyjmuje inicjatywę Nowego Partnerstwa dla Rozwoju Afryki, ogłoszoną w lipcu przez kilkunastu szefów rządów państw afrykańskich, i zaświadcza, że państwa te z determinacją dążą do włączenia zasad dobrego rządania, afrykańskiego prawa własności i praw człowieka do polityk rozwoju tworzonych przez ich rządy. W związku z tym Rada Europejska wyraża zadowolenie z rezultatów konferencji.
50. Rada Europejska potwierdza pełne poparcie dla umów z Lusaki i Aruszy, które – jej zdaniem – stanowią jedyne środki umożliwiającej osiągnięcie przez państwa tego regionu trwałego porozumienia i rzeczywistej stabilizacji. W tym kontekście Rada Europejska docenia inicjatywę Komisji, polegającą na podpisaniu Krajowego Programu Dostosowawczego dla Demokratycznej Republiki Kongo w lutym 2002 r. w Brukseli, w celu wznowienia dialogu między różnymi grupami plemiennymi Konga, dając tym samym bardzo wyraźny wyraz zaangażowania Unii Europejskiej w działania dla dobra wszystkich Kongijczyków.
51. Rada Europejska ponownie wyraża zaniepokojenie pogorszeniem sytuacji w Zimbabwe i usilnie apeluje do rządu Zimbabwe o podjęcie wszelkich działań niezbędnych do natychmiastowej poprawy sytuacji, zwłaszcza w kontekście konsultacji, jakie odbędą się w najbliższych dniach na podstawie artykułu 96 umowy z Kotonou.

Rosja

52. Podczas szczytu, który odbył się 3 października 2001 r. w Brukseli, przyjęto istotne zalecenia w kwestii praktycznych aspektów realizacji strategicznego partnerstwa między Unią a Rosją, takich jak: opracowanie koncepcji Wspólnego Europejskiego Obszaru

Gospodarczego; intensyfikacja dialogu na temat energii; szczególna sytuacja Kaliningradu, zwłaszcza kwestie dotyczące przepływu i tranzytu osób; sprawy dotyczące wymiany handlowej, włącznie z przystąpieniem Rosji do Światowej Organizacji Handlu. Unia Europejska zobowiązała się do pogłębiania swoich stosunków z Rosją i oczekuje istotnych postępów we wszystkich wymienionych kwestiach. Dialog wokół spraw polityki i bezpieczeństwa musi być bardziej konkretny i przynieść wymierne rezultaty. Wyrazem tego powinny być wspólne inicjatywy w sprawach będących przedmiotem obopólnego zainteresowania (zachodni rejon Bałkanów, Środkowy Wschód). Należy także ustanowić strukturę współpracy między Unią a Rosją, na podstawie Porozumienia w sprawie Partnerstwa i Współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, handlu narkotykami, terroryzmu i nielegalnej imigracji.

Współpraca dla rozwoju

53. Zdaniem Unii Europejskiej, lepsze perspektywy wzrostu i rozwoju mogą stanowić solidniejszą gwarancję pokoju i bezpieczeństwa. Rada Europejska apeluje do Komisji i Rady o przygotowanie raportu na temat sposobów usprawnienia koordynacji europejskich i międzynarodowych polityk w celu stymulowania rozwoju. Raport ten będzie omawiany na konferencji w Monterrey i podczas Szczytu Ziemi w Johannesburgu.
54. Rada Europejska z satysfakcją odnotowuje przedsięwzięcie Rady, polegające na zbadaniu, jakie środki i ramy czasowe potrzebne są do osiągnięcia przez każde państwo członkowskie oficjalnie przyjętej przez ONZ wartości docelowej pomocy na rozwój – 0,7% PKB. Rada Europejska wyraża zadowolenie z gotowości Rady do kontynuowania działań na rzecz usprawnienia instrumentów współpracy w zakresie rozwoju, zwłaszcza w państwach dotkniętych kryzysem lub konfliktami.
55. Rada Europejska podkreśla konieczność jak najszybszego wydatkowania posiadanych środków finansowych na pomoc dla rozwoju. Rada Europejska prosi Radę i Komisję o rozważenie możliwości ustanowienia Eurośródziemnomorskiego Banku Rozwoju.
56. Rada Europejska wyraża zadowolenie z organizacji konferencji, która odbyła się 30 października 2001 r., na temat efektów globalizacji, a także z wydanych Komisji poleceń przeanalizowania finansowych aspektów globalizacji, a zwłaszcza redukcji zadłużenia i alternatywnych metod finansowania rozwoju.
57. Do czasu przyjęcia ustaleń w pełni regulujących kwestię lokalizacji siedzib niektórych agencji, Agencja ds. Żywności będzie mogła rozpocząć działalność w Brukseli, a Eurojust w Hadze. W przypadku ustanowienia instytucji prokuratora jego siedziba zostanie wyznaczona zgodnie z postanowieniami decyzji z 8 kwietnia 1965 r.

VI. DECYZJE DOTYCZĄCE INNYCH SPRAW

58. Dramatyczny wypadek w St. Gothard, który wydarzył się wkrótce po tragedii na Mont Blanc, wskazuje na pilną potrzebę wprowadzenia środków bezpiecznego transferu towarów z dróg na kolej. Komisja, tak szybko jak to możliwe, przedstawi ramową propozycję systemu pobierania opłat za korzystanie z infrastruktury oraz projekt rozwiązania kwestii bezpieczeństwa tuneli. Tymczasem Rada Europejska prosi Komisję o złożenie propozycji rozszerzenia systemu punktów wymagających ochrony z punktu widzenia ekolo-

gicznego, jak stanowi Protokół 9 do Traktatu Akcesyjnego z Austrią, w celu zamknięcia do końca roku w negocjacjach akcesyjnych rozdziału dotyczącego transportu.

59. Rada Europejska zobowiązuje się do utrzymywania wysokiego poziomu bezpieczeństwa jądowego w Unii; podkreśla potrzebę prowadzenia monitoringu elektrowni jądowych pod względem bezpieczeństwa i stosowanych zabezpieczeń. Rada Europejska domaga się składania regularnych raportów przez ekspertów z państw członkowskich w dziedzinie energii atomowej, którzy będą utrzymywać ścisłe kontakty z Komisją.

Ratyfikacja nowej decyzji w sprawie zasobów własnych

60. Rada Europejska z niepokojem zauważa, że kilka państw członkowskich nie ratyfikowało jeszcze najnowszej decyzji w sprawie zasobów własnych. Rada podkreśla konieczność transpozycji we właściwym czasie decyzji podjętych przez Radę Europejską w Berlinie i pilnie apeluje do państw członkowskich o jak najszybsze zakończenie ich procedur ratyfikacyjnych, tak aby nowe decyzje w sprawie zasobów własnych mogły bezzwłocznie wejść w życie.
61. Rada Europejska odnotowała fakt dostarczenia jej dokumentów i raportów zawierających wnioski i ustalenia przyjęte przez Radę UE (patrz: Załącznik IV). Rada Europejska wzywa stosowne instytucje do niezwłocznego podjęcia stosownych działań operacyjnych, przy pełnym uwzględnieniu, w odpowiednich przypadkach, zawartych w tych wnioskach zaleceń co do polityki.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik I. Deklaracja z Laeken w sprawie przyszłości Unii Europejskiej

Załącznik II. Deklaracja w sprawie potencjału operacyjnego Wspólnej Europejskiej Polityki Obronnej i Bezpieczeństwa

Załącznik III. Deklaracja w sprawie sytuacji na Środkowym Wschodzie

Załącznik IV. Dokumenty przedłożone Radzie Europejskiej na posiedzeniu w Laeken

ZAŁĄCZNIK I

DEKLARACJA Z LAEKEN W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

I. EUROPA NA ROZDROŻU

Przez całe wieki ludzie i państwa chwyтали za broń i toczyli wojny, aby przejąć kontrolę nad kontynentem europejskim. Wyniszczające skutki dwóch krwawych wojen i osłabienie pozycji Europy w świecie sprawiły, iż w coraz większym stopniu zaczęto sobie uświadamiać, że marzenie o silnej, zjednoczonej Europie może się spełnić jedynie w atmosferze pokoju i wspólnych działań. I aby raz na zawsze przegnać demony przeszłości, rozpoczęto od utworzenia Wspólnoty Węgla i Stali. Z czasem dołączano inne obszary działalności gospodarczej, jak np. rolnictwo. Wreszcie ustanowiono swoisty jednolity rynek dla towarów,

osób, usług i kapitału, a w 1999 r. dodano jednolitą walutę. 1 stycznia 2002 r. euro stanie się codziennością dla 300 milionów obywateli Europy.

W taki oto sposób, skrótowo rzecz ujmując, Unia Europejska stopniowo nabierała realnego kształtu. Na początku koncentrowała się głównie na współpracy gospodarczej i technicznej. Dwadzieścia lat temu, po pierwszych bezpośrednich wyborach do Parlamentu Europejskiego, demokratyczne uprawnienia Wspólnoty, które do tej pory pozostawały wyłącznie w gestii Rady, zostały znacznie rozszerzone. W ciągu ostatnich dziesięciu lat rozpoczęło się formowanie unii politycznej, nawiązano współpracę w dziedzinie polityki socjalnej, zatrudnienia, azylu, imigracji, policji, wymiaru sprawiedliwości, polityki zagranicznej oraz wspólnej polityki obronnej i bezpieczeństwa.

Unia Europejska odniosła sukces. Już od ponad pół wieku Europa żyje w pokoju. Obok Ameryki Północnej i Japonii, Unia tworzy jeden z trzech najlepiej prosperujących rejonów świata. Co więcej, dzięki wzajemnej solidarności i sprawiedliwemu podziałowi korzyści z rozwoju gospodarczego, poziom życia w najsłabiej rozwiniętych regionach Unii znacznie wzrósł, a ich niekorzystne położenie w dużym stopniu zmieniło się na lepsze.

Dziś jednak, po pięćdziesięciu latach istnienia, Unia stoi na rozdrożu, w decydującym momencie swojej historii. Zjednoczenie Europy jest bliskie. Niebawem Unia poszerzy się, przyjmując ponad dziesięć nowych państw członkowskich, głównie z Europy Środkowej i Wschodniej. W ten sposób zostanie ostatecznie zamknięty jeden z najciemniejszych rozdziałów w dziejach Europy: II wojna światowa i przeprowadzony w jej wyniku sztuczny podział Europy. Po wielu staraniach, bez rozlewu krwi, Europa zmierza do tego, aby stać się jedną wielką rodziną. Realia transformacji bezsprzecznie wymagają przyjęcia innego podejścia niż pięćdziesiąt lat temu, gdy sześć pierwszych państw postanowiło dążyć do stworzenia wspólnoty.

Europa wobec wyzwania demokracji

Unia stoi jednocześnie przed dwoma wyzwaniami – jednym w ramach samej UE, a drugim poza jej granicami.

Wewnątrz Unii musi dojść do przybliżenia instytucji europejskich obywatelom UE, którzy niewątpliwie popierają szeroko zakrojone cele Wspólnoty, ale nie zawsze widzą związek między tymi celami a działaniami Unii na co dzień. Pragną, aby instytucje europejskie były mniej skostniałe i bardziej przyjazne dla obywatela, a przede wszystkim – skuteczniejsze i otwarte. Wiele osób żywi przekonanie, że Unia powinna się w większym stopniu zajmować sprawami leżącymi w jej kompetencjach, zamiast interweniować, we wszystkich szczegółach, w sprawy, które z samej ich natury lepiej pozostawić do decyzji państw członkowskich i wybranych przedstawicieli regionów. Niektórzy postrzegają to nawet jako zagrożenie dla ich tożsamości. Co ważniejsze jednak, czują, że zbyt często gra toczy się bez ich udziału i domagają się większej demokracji w rozpatrywaniu spraw.

Nowa rola Europy w zglobalizowanym świecie

Z kolei – rozpatrując sytuację UE zewnątrz – Unia Europejska stoi w obliczu szybko zmieniającego się świata, który podlega coraz większej globalizacji. Po upadku muru berlińskiego przez chwilę wydawało się, że będziemy przez długie lata żyć w stabilnym, uporządkowanym świecie, wolnym od konfliktów, zbudowanym z poszanowaniem praw człowieka. Zaledwie kilka lat później okazało się jednak, że nie ma takiej gwarancji. Wydarzenia z 11 września przyniosły gwałtowne przebudzenie. Siły opozycji nie zniknęły ze sceny: fana-

tyzm religijny, nacjonalizm etniczny, rasizm i terroryzm wciąż się nasilają, a konflikty regionalne, ubóstwo i zacofanie w rozwoju nadal stanowią dla nich pożywkę.

Jaka jest rola Europy w tym zmieniającym się świecie? Czy dziś, gdy Europa jest już wreszcie zjednoczona, nie ma ona do odegrania głównej roli w nowym porządku świata, a więc siły zdolnej odgrywać zarówno rolę stabilizatora na arenie światowej, jak i wskazywać drogę rozwoju wielu krajom i narodom? Europa jako kontynent będący kolebką wartości humanistycznych, Europa, gdzie narodziły się Magna Carta, Bill of Rights, Rewolucja Francuska i która była świadkiem upadku muru berlińskiego; kontynent wolności, solidarności, a przede wszystkim różnorodności, a to oznacza poszanowanie innych języków, kultur i tradycji. Jedyną granicą Unii Europejskiej to demokracja i prawa człowieka. Unia jest otwarta jedynie dla tych państw, które stoją na straży fundamentalnych wartości, takich jak wolne wybory, poszanowanie praw mniejszości i respektowanie zasady prawa.

Teraz, gdy już nastał koniec zimnej wojny i żyjemy w zglobalizowanym, choć nadal w dużym stopniu podzielonym świecie, Europa musi przejąć ciężar odpowiedzialności za zarządzanie tą globalizacją; musi odegrać rolę siły zdolnej zdecydowanie przeciwstawić się wszelkim formom przemocy, terroru i fanatyzmu, nie zamykając jednak oczu na rażące przejawy niesprawiedliwości. Krótko mówiąc, siła, która chce zmienić bieg spraw tego świata w sposób, który przyniesie korzyści nie tylko państwom bogatym, ale także tym najbiedniejszym; siła, która dąży do nadania globalizacji moralnych ram, innymi słowy do umocowania jej w idei solidarności i zrównoważonego rozwoju.

Oczekiwania obywateli Europy

Wizerunek demokratycznej Europy, zaangażowanej w działania o zasięgu globalnym, znakomicie odpowiada pragnieniom obywateli. Opinia publiczna często domaga się zwiększenia roli UE w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i bezpieczeństwa, zwalczania przestępczości transgranicznej, kontroli przepływów migrującej ludności, przyjmowania osób poszukujących azylu i uchodźców z oddalonych stref objętych działaniami wojennymi. Obywatele chcą także konkretnych rezultatów w zakresie zatrudnienia, walki z ubóstwem i dyskryminacją społeczną, a także spójności rozwoju gospodarczego i społecznego. Chcą wspólnego podejścia do kwestii zanieczyszczenia środowiska, zmian klimatycznych i bezpieczeństwa żywności. Krótko mówiąc – do wszystkich kwestii ponadnarodowych, które, jak instynktownie czują, można rozwiązać jedynie na zasadzie współpracy. Pragną również widzieć Europę bardziej zaangażowaną w sprawy zagraniczne, bezpieczeństwo i obronę. Innymi słowy, prowadzącą lepiej skoordynowane działania na większą skalę, ukierunkowane na rejon nękane konfliktami w Europie, wokół niej i w innych częściach świata.

Jednocześnie obywatele czują, że Unia stosuje zbyt biurokratyczne podejście w wielu innych dziedzinach. Koordynując sfery gospodarcze, finansowe i fiskalne, należałoby przede wszystkim zwracać uwagę na właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego i jednolitej waluty, bez szkody dla indywidualności państw członkowskich. Krajowe i regionalne różnice, często mające swoje podłoże w historii lub tradycji, mogą wzbogacić Unię o nowe wartości. Innymi słowy: to, co obywatele rozumieją pod hasłem „dobre zarządzanie” otwiera nowe możliwości, a nie uruchamia kolejne uciążliwe czynności biurokratyczne. Obywatele czekają na konkretne rezultaty, lepsze rozwiązania w kwestiach praktycznych, wcale nie oczekując europejskiego supermocarstwa lub instytucji europejskich ingerujących w każdą bez wyjątku sferę ich życia.

Krótko mówiąc, obywatele domagają się jasnego, otwartego, skutecznego i kontrolowanego w sposób demokratyczny podejścia wspólnotowego, dzięki któremu Europa rozwine się do takiego stopnia, że będzie zdolna wskazywać całemu światu drogę biegnącą ku rozwojowi. Podejścia, którego wynikiem są konkretne rezultaty w postaci większej liczby miejsc pracy, lepszej jakości życia, zmniejszenia przestępczości, edukacji na dobrym poziomie i lepszej opieki zdrowotnej. Nie ulega wątpliwości, że będzie to wymagać od Europy przeprowadzenia wewnętrznej odnowy i reform.

II. WYZWANIA I REFORMY W ODNOWIONEJ UNII

Unia musi się stać bardziej demokratyczna, bardziej przejrzysta i bardziej skuteczna. Musi także stawić czoło trzem podstawowym wyzwaniom: jak przybliżyć obywatelom, przede wszystkim tym młodym, wzorce i instytucje europejskie; jak zarządzać swą polityką i europejską strefą polityczną w rozszerzonej Unii; jak sterować rozwojem Unii, aby stała się ona czynnikiem stabilizującym i modelem do naśladowania w nowym wielobiegunowym świecie. Aby wyjść naprzeciw tym wyzwaniom, trzeba zadać sobie kilka konkretnych pytań.

Lepszy podział i definicja kompetencji Unii Europejskiej

Obywatele często mają pewne oczekiwania względem Unii Europejskiej, które nie zawsze się spełniają. I odwrotnie – czasami mają wrażenie, że Unia podejmuje się zbyt wielu działań w dziedzinach, w których jej zaangażowanie nie zawsze jest konieczne. Dlatego ważną sprawą jest, aby w kontekście nowych wyzwań stojących przed UE wyjaśnić, uprościć i dostosować podział kompetencji między Unią i państwami członkowskimi. To może prowadzić zarówno do przywrócenia państwom członkowskim niektórych zadań, jak również do powierzenia nowych misji Unii lub rozszerzenia jej istniejących uprawnień, przy niezmiennym poszanowaniu równości państw członkowskich i ich wzajemnej solidarności.

Pierwsza seria pytań, jakie należy zadać, dotyczy tego, jak sprawić, aby podział kompetencji był bardziej przejrzysty. Czy możemy wyraźniej rozróżnić trzy rodzaje kompetencji: wyłączne kompetencje Unii, kompetencje państw członkowskich i wspólne kompetencje Unii i państw członkowskich? Na jakim poziomie korzystanie z kompetencji jest najbardziej skuteczne? Jak stosować w tym przypadku zasadę pomocniczości? I czy nie powinniśmy wyraźnie stwierdzić, że uprawnienia, które nie zostały przyznane Unii na mocy traktatów, pozostają w sferze wyłącznych kompetencji państw członkowskich? I jakie będą tego konsekwencje?

Następna seria pytań powinna mieć na celu ustalenie, czy przy uwzględnieniu nowych ram i przy poszanowaniu *acquis communautaire*, konieczna jest reorganizacja kompetencji. W jakim stopniu należy się przy tym kierować oczekiwaniami obywateli? Jakie nowe misje oznacza to dla Unii? I odwrotnie, jakie zadania lepiej pozostawić w gestii państw członkowskich? Jakie zmiany dotyczące różnych polityk powinno się wprowadzić do traktatów? Na przykład, w jaki sposób opracować bardziej spójną wspólną politykę zagraniczną i obrony? Czy uaktualnić zadania ustalone w Petersbergu? Czy chcemy przyjąć bardziej zintegrowane podejście do współpracy w zakresie policji i prawa karnego? Co zrobić, aby w większym stopniu skoordynować politykę gospodarczą? Jak możemy zintensyfikować współpracę w dziedzinie włączenia wszystkich obywateli do społeczeństwa, ochrony środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa żywności? Ale jeśli odpowiemy pozytywnie na te wszystkie pytania, to czy wówczas nie powinniśmy postawić sprawy jasno i pozostawić państwom członkowskim bieżące administrowanie i zarządzanie polityką Unii, a w przypadkach, gdy na to pozwalają konstytucje poszczególnych krajów, regionom? Czy nie powinniśmy im zagwarantować, że sfery ich kompetencji pozostaną nienaruszone?

I wreszcie należy postawić pytanie, w jaki sposób zapewnić, aby nowo określony podział kompetencji z wolna nie doprowadził do coraz większego rozszerzenia uprawnień Unii i nie naruszył wyłącznych obszarów kompetencji państw członkowskich, a tam, gdzie prawo na to pozwala – regionów. I jak mamy zapewnić, że nie zahamuje to dynamiki rozwoju Europy? W przyszłości także Unia musi nadal być zdolna do reagowania na nowe wyzwania i tendencje rozwoju oraz do wkraczania na nowe obszary polityki. Czy w tym celu należałoby dokonać rewizji artykułów 95 i 308 Traktatu w świetle *acquis jurisprudentiel*?

Uproszczenie instrumentów Unii

To, kto i czym powinien się zajmować, nie jest jedyną istotną kwestią; równie ważny jest charakter działań Unii i instrumenty, jakimi powinna się ona posługiwać. Kolejne zmiany w Traktacie w każdym przypadku skutkowały mnożeniem się nowych instrumentów, a dyrektywy stopniowo ewoluowały w stronę coraz bardziej szczegółowego ustawodawstwa. A zatem podstawowe pytanie brzmi: „Czy należy lepiej zdefiniować poszczególne instrumenty Unii i zredukować ich liczbę?”

Innymi słowy, czy należy wprowadzić rozróżnienie między środkami ustawodawczymi i wykonawczymi? Czy trzeba zredukować liczbę instrumentów prawodawczych: zasady do bezpośredniego stosowania, ustawodawstwo ramowe i instrumenty nie mające mocy wiążącej (opinie, zalecenia, otwarta koordynacja)? Czy wskazane byłoby częstsze odwoływanie się do ustawodawstwa ramowego, które daje państwom członkowskim szersze pole manewru w realizacji celów polityki? Dla jakich obszarów kompetencji otwarta koordynacja i wzajemne uznawanie są najwłaściwszymi instrumentami? Czy punktem wyjścia powinna pozostać zasada proporcjonalności?

Większa demokracja, przejrzystość i skuteczność w Unii Europejskiej

Usankcjonowaniem istnienia Unii Europejskiej są prezentowane przez nią demokratyczne wartości, cele, do jakich dąży, oraz uprawnienia i instrumenty, jakimi dysponuje. O słuszności projektu europejskiego świadczą też demokratyczne, przejrzyste i skuteczne instytucje; również parlamenty krajowe mają w tym swój niemały udział. Deklaracja w sprawie przyszłości Unii, która stanowi załącznik do Traktatu Nicejskiego, podkreśla konieczność przeanalizowania roli parlamentów krajowych w integracji europejskiej. Mówiąc bardziej ogólnie, pojawia się pytanie, jakie inicjatywy możemy podjąć, aby rozwinąć europejski obszar działań publicznych.

Pierwsze pytanie zatem brzmi: „Jak możemy zwiększyć demokratyczną legitymizację i przejrzystość obecnych instytucji?” i dotyczy wszystkich trzech instytucji.

Jak można zwiększyć autorytet i skuteczność Komisji Europejskiej? W jaki sposób należy powoływać przewodniczącego Komisji: czy powinna go mianować Rada Europejska, Parlament Europejski, czy też powinien on być bezpośrednio wybierany przez obywateli? Czy rola Parlamentu Europejskiego wymaga wzmocnienia? Czy rozszerzyć prawo do współdecydowania? Czy mamy zmienić tryb, w jakim są wybierani członkowie Parlamentu Europejskiego? Czy należy stworzyć europejskie prawo wyborcze, czy też każdy kraj powinien je ustanawiać na własną rękę? Czy te oba systemy można ze sobą powiązać? Czy trzeba wzmocnić rolę Rady? Czy Rada powinna działać w taki sam sposób, jeśli chodzi o wykonywanie jej uprawnień ustawodawczych oraz wykonawczych? Co się zaś dotyczy przejrzystości, to można spytać, czy posiedzenia Rady, przynajmniej w jej kompe-

tencjach ustawodawczych, powinny być jawne? Czy należy przyznać obywatelom większy dostęp do dokumentów Rady? I wreszcie, w jaki sposób zapewnić równowagę i wzajemny nadzór między instytucjami?

Drugie pytanie, które także dotyczy zakresu demokratycznych uprawnień, wiąże się z rolą parlamentów krajowych. Czy powinny one być reprezentowane w nowej instytucji, funkcjonującej obok Rady i Parlamentu Europejskiego? Czy mają odgrywać rolę w tych obszarach działań europejskich, które pozostają poza zakresem kompetencji Parlamentu Europejskiego? Czy powinny się one skoncentrować na podziale kompetencji między Unią a państwami członkowskimi, na przykład poprzez wstępne sprawdzenie pod kątem zgodności z zasadą pomocniczości?

Trzecie pytanie dotyczy sposobu, w jaki możemy usprawnić proces podejmowania decyzji i funkcjonowanie instytucji Unii liczącej około trzydziestu państw członkowskich. Co zrobić, aby Unia mogła ustalać cele i priorytety bardziej efektywnie i zapewnić ich lepszą realizację? Czy zwiększyć zakres decyzji podejmowanych kwalifikowaną większością głosów? Jak uprościć i przyspieszyć procedurę wspólnego podejmowania decyzji (współdecydowania) przez Radę i Parlament Europejski? Co z rotacyjnym charakterem prezydencji w Unii, która zmienia się co sześć miesięcy? Jaka będzie w przyszłości rola Parlamentu Europejskiego? Jaka będzie w przyszłości rola i struktura różnych organów Rady? W jaki sposób zapewnić większą spójność europejskiej polityki zagranicznej? Jak usprawnić współdziałanie między wysokim przedstawicielem i właściwym komisarzem? Czy należy dalej rozszerzać zewnętrzną reprezentację Unii na forum międzynarodowym?

W stronę konstytucji dla obywateli Europy

Unia Europejska ma obecnie cztery traktaty. Cele, uprawnienia i instrumenty polityki Unii nie są zebrane w jednym, lecz rozproszone we wszystkich czterech. Jeśli chodzi nam o większą przejrzystość, niezbędne jest tu uproszczenie.

W związku z tym nasuwają się kolejne pytania. Pierwsza ich grupa dotyczy uproszczenia istniejących traktatów, bez zmiany ich treści. Czy należy ponownie zastanowić nad rozróżnieniem między Unią a Wspólnotami? A co z podziałem na trzy filary?

Kolejne pytania dotyczą ewentualnej reorganizacji traktatów. Czy powinno się wprowadzić rozróżnienie między traktatem podstawowym a postanowieniami innych traktatów? Czy to rozróżnienie powinno obejmować rozdzielenie tekstów? Czy może to doprowadzić do rozróżnienia w procedurze wprowadzania zmian oraz procedurze ratyfikacji podstawowego traktatu i postanowień innych traktatów?

Należy także przemyśleć, czy Karta Praw Podstawowych powinna być włączona do podstawowego traktatu i czy Wspólnota Europejska powinna przystąpić do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Wreszcie pojawia się pytanie, czy takie uproszczenie i reorganizacja traktatów mogłyby doprowadzić w dłuższej perspektywie do opracowania i przyjęcia konstytucji Unii. Jaka mogłaby być podstawowa zawartość takiej konstytucji? Czy byłyby to wartości, które pielęgnuje Unia, podstawowe prawa i obowiązki jej obywateli, stosunki między państwami członkowskimi a Unią?

III. ZWOŁANIE KONWENTU W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Aby utworzyć drogę następnej Konferencji Międzyrządowej tak szeroko i otwarcie jak to możliwe, Rada Europejska podjęła decyzję o zwołaniu Konwentu z udziałem najważniejszych stron uczestniczących w debacie na temat przyszłości Unii. W tym kontekście zadaniem Konwentu będzie rozważenie podstawowych kwestii związanych z przyszłym rozwojem Unii i podjęcie próby określenia różnych możliwych rozwiązań.

Rada Europejska mianowała V. Giscarda d'Estaing przewodniczącym Konwentu oraz G. Amato i J. L. Dehaene jej wiceprzewodniczącymi.

Skład Konwentu

Oprócz przewodniczącego i wiceprzewodniczących Konwent będzie się składał z 15 przedstawicieli głów państw lub szefów rządów państw członkowskich (po jednym z każdego państwa członkowskiego), 30 członków parlamentów narodowych (po dwóch z każdego państwa członkowskiego), 16 członków Parlamentu Europejskiego i dwóch reprezentantów Komisji. Państwa kandydujące zostaną w pełni zaangażowane w obrady Konwentu. Będą one reprezentowane w ten sam sposób co obecne państwa członkowskie (jeden przedstawiciel rządu i po dwóch członków parlamentów krajowych) i będą mogły wziąć udział w obradach, jednakże bez możliwości udaremnienia porozumienia, jakie państwa członkowskie mogą osiągnąć podczas obrad.

W przypadku nieobecności członków Konwentu na obradach dopuszcza się możliwość zastępstwa. Członkowie zastępujący zostaną wyznaczeni w taki sam sposób jak rzeczywisti członkowie Konwentu.

Prezydium Konwentu będzie się składać z przewodniczącego Konwentu, wiceprzewodniczącego oraz dziewięciu członków wybranych spośród uczestników Konwentu (przedstawiciele wszystkich rządów sprawujących prezydencję w Radzie w trakcie Konwentu, dwóch reprezentantów parlamentów krajowych, dwóch przedstawicieli Parlamentu Europejskiego i dwóch przedstawicieli Komisji).

Trzech przedstawicieli Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz trzech przedstawicieli europejskich partnerów społecznych; z Komitetu Regionów: sześciu reprezentantów (wyznaczonych przez Komitet Regionów, reprezentujących regiony i miasta mające władzę ustawodawczą), oraz europejski rzecznik praw obywatelskich zostaną zaproszeni do uczestnictwa w Konwencie w charakterze obserwatorów. Przewodniczący Trybunału Sprawiedliwości i Trybunału Obrachunkowego mogą zostać poproszeni przez prezydium o wygłoszenie przemówień powitalnych do uczestników Konwentu.

Czas trwania obrad

Sesja inauguracyjna Konwentu odbędzie się 1 marca 2002 r., kiedy to Konwent powoła swoje prezydium i uchwali zasady postępowania. Obrady zakończą się po roku, tzn. wówczas, gdy przewodniczący Konwentu przedstawi rezultaty pracy tego gremium Radzie Europejskiej.

Metody pracy

Przewodniczący zainicjuje otwarcie obrad Konwentu, przedstawiając wnioski z debaty publicznej. Zadaniem prezydium będzie mobilizowanie uczestników do aktywności i zapewnienie Konwentowi stosownych podstaw do pracy.

Prezydium może zasięgać konsultacji u urzędników Komisji i wybranych ekspertów w kwestiach formalnych, których głębsze przeanalizowanie uzna za stosowne. W miarę potrzeby prezydium może powoływać na bieżąco grupy robocze.

Rada będzie systematycznie informowana o postępach w obradach Konwentu. Przewodniczący Konwentu składać będzie ustne sprawozdania na każdym posiedzeniu Rady Europejskiej, dając tym samym głowom państw i szefom rządów możliwość wyrażenia od razu swoich opinii.

Konwent będzie się spotykał w Brukseli. Dyskusje prowadzone w ramach Konwentu i wszelkie dokumenty urzędowe zostaną podane do wiadomości publicznej. Konwent będzie pracować w jedenastu roboczych językach Unii.

Dokument końcowy

Konwent będzie debatować nad różnymi kwestiami. Następnie sporządzi dokument końcowy, który będzie prezentować różne opcje, wskazując stopień poparcia uczestników dla każdej z nich, bądź zalecenia, jeśli dojdzie do osiągnięcia porozumienia.

Wraz z rezultatami debat krajowych na temat przyszłości Unii dokument końcowy będzie punktem wyjścia do dyskusji w ramach Konferencji Międzyrządowej, na której zapadną ostateczne decyzje.

Forum

Aby debata mogła osiągnąć szeroki zasięg i objąć wszystkich obywateli, zostanie otwarte forum dla organizacji reprezentujących społeczeństwo obywatelskie (partnerów społecznych, kół biznesu, organizacji pozarządowych, środowiska akademickiego itp.). Forum to przyjmie postać sieci organizacji o określonej strukturze, otrzymujących regularne informacje na temat przebiegu obrad Konwentu. Udział tych organizacji będzie wkładem do debaty. Może zaistnieć potrzeba zasięgnięcia opinii lub konsultacji u tych organizacji na poszczególne tematy, jeśli prezydium uzna to za stosowne.

Sekretariat

Sekretariat Konwentu będzie wspomagać pracę prezydium, a jego obsługę zapewni Generalny Sekretariat Rady. Sekretariat Konwentu składać się będzie z ekspertów Komisji i Parlamentu Europejskiego.

ZAŁĄCZNIK II

DEKLARACJA W SPRAWIE POTENCJAŁU OPERACYJNEGO WSPÓLNEJ EUROPEJSKIEJ POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY

(A) W Nicei i Göteborgu Rada Europejska zobowiązała się szybko uruchomić potencjał operacyjny Unii Europejskiej w zakresie obrony i bezpieczeństwa, nie później niż na swym posiedzeniu w Laeken. Na nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Europejskiej 21 września 2001 r. potwierdzono następujący cel: „Unia wykaże się największą skutecznością, gdy opracuje Wspólną Politykę Zagraniczną i Bezpieczeństwa (WPZB) i przy najbliższej okazji zacznie realizować Europejską Politykę Bezpieczeństwa i Obrony (EPBO)”.

Dzięki ciągłemu rozwojowi EPBO, wzmocnieniu jej potencjału, zarówno cywilnego, jak i militarnego oraz stworzeniu odpowiednich struktur, Unia jest obecnie zdolna prowadzić niektóre operacje z zakresu zarządzania kryzysowego. W miarę rozwoju aktywów i możliwości, którymi dysponuje UE, stopniowo będzie ona w stanie prowadzić coraz trudniejsze operacje. Decyzje o wykorzystaniu tych zdolności podejmowane będą w zależności od konkretnej sytuacji, przy czym czynnikiem decydującym będą dostępne aktywa i możliwości.

(B) Takie możliwości działania są rezultatem znacznego postępu, który Unia osiągnęła od czasu posiedzeń Rady Europejskiej w Kolonii i Helsinkach.

POTENCJAŁ

Konferencje na temat potencjału militarnego i policyjnego umożliwiły postęp w działaniach prowadzących do osiągnięcia wytyczonych w tym zakresie celów. Państwa członkowskie wniosły swój dobrowolny wkład na podstawie decyzji podjętych na poziomie krajowym. Rozwój potencjału militarnego nie oznacza konieczności stworzenia armii europejskiej. Z myślą o wzmocnieniu potencjału Europy państwa członkowskie NATO nie należące do UE oraz inni kandydaci do członkostwa w Unii Europejskiej wniosły wysokiej wartości wkład w postaci sił zbrojnych i policyjnych.

STRUKTURY I PROCEDURY

Na podstawie przyjętych polityk i programów ich wdrażania Unia rozpoczęła testowanie swoich struktur i procedur operacji zarządzania kryzysowego, zarówno cywilnych, jak i militarnych. Unia Europejska ustanowiła struktury i procedury zarządzania kryzysowego, które umożliwiają jej analizę i planowanie, podejmowanie decyzji oraz, w przypadku braku zaangażowania NATO, uruchomienie i prowadzenie militarnych operacji zarządzania w sytuacjach kryzysowych.

USTALENIA MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ A NATO

Potencjał Unii w zakresie zarządzania kryzysowego zostaje wzmocniony dzięki coraz częstszym konsultacjom, szerszej współpracy Unii z NATO oraz przejrzystości działań tych dwóch organizacji w ramach zarządzania kryzysowego w rejonie Zachodnich Bałkanów.

USTALENIA Z PARTNERAMI UE

Unia poczyniła postępy we wdrażaniu ustaleń z państwami członkowskimi NATO nie należącymi do UE, innymi kandydatami do członkostwa w Unii Europejskiej, a także z Kanadą, Rosją i Ukrainą.

(C) Aby Unia Europejska mogła prowadzić operacje zarządzania kryzysowego obejmujące cały zakres zadań ustalonych w Petersbergu, włącznie z operacjami, które stanowią największe wyzwanie pod względem zasięgu, okresu realizacji i stopnia złożoności, musi ona poczynić znaczne postępy w następujących dziedzinach:

RÓWNOWAGA W ROZWOJU POTENCJAŁU MILITARNEGO I CYWILNEGO

Zachowanie równowagi w rozwoju potencjału militarnego i cywilnego jest niezbędnym warunkiem skuteczności Unii w zarządzaniu kryzysowym: wymaga ono ścisłej koordynacji między wszystkimi zasobami i instrumentami będącymi w dyspozycji Unii, zarówno cywilnymi, jak i militarnymi.

Aby umożliwić Unii stopniowe podejmowanie coraz bardziej skomplikowanych operacji, konieczne jest wzmocnienie potencjału militarnego, zgodnie z Europejskim Planem Działań, w celu usunięcia ujawnionych braków, a także wdrożenie strategii wykonawczej. Należy podkreślić znaczenie przyjęcia zaplanowanego mechanizmu rozwoju potencjału militarnego, zwłaszcza po to, by uniknąć zbędnego powielania działań, a także, w przypadku zainteresowania państw członkowskich, by uwzględnić proces planowania obrony przez NATO oraz proces planowania i przeglądu Partnerstwa dla Pokoju.

Zostanie wdrożony plan działań dotyczący policji, aby umożliwić Unii prowadzenie w najbliższej przyszłości operacji policyjnych. Unia kontynuować będzie działania w celu opracowania środków błyskawicznego osiągnięcia i realizacji wymiernych celów w następujących dziedzinach priorytetowych: rządy prawa, administracja cywilna i obrona cywilna.

Aby osiągnąć te cele, Unia, a w szczególności właściwi ministrowie, będą poszukiwać rozwiązań i nowych form współpracy na rzecz rozwinięcia niezbędnego potencjału, zgodnie z niniejszym raportem, wykorzystując w sposób jak najbardziej korzystny dostępne zasoby.

KOŃCOWE UZGODNIENIA Z NATO

Unia zamierza doprowadzić do ostatecznych uzgodnień z NATO w kwestii bezpieczeństwa i do zawarcia porozumień w sprawie zagwarantowania dostępu do systemu planowania operacyjnego Paktu, założeń dotyczących udostępnienia Unii wcześniej określonych aktywów i potencjału NATO oraz serii opcji dowodzenia. Porozumienia te są niezbędne w kontekście EPBO i ich zawarcie znacznie zwiększy możliwości Unii.

REALIZACJA UZGODNIEŃ Z PARTNERAMI

Pełne wprowadzenie w życie uzgodnień z Nicei w „Piętnastce” i „Szóstce”, dodatkowy wkład tych państw do potencjału cywilnego i militarnego oraz ich uczestnictwo w operacjach zarządzania kryzysowego zgodnie z poczynionymi uzgodnieniami (zwłaszcza poprzez ustanowienie Komitetu Współuczestników w przypadku operacji) w sposób widoczny wzmocni operacje zarządzania kryzysowego prowadzone przez Unię Europejską.

ZAŁĄCZNIK III

DEKLARACJA W SPRAWIE SYTUACJI NA BLISKIM WSCHODZIE

Powaga sytuacji na Bliskim Wschodzie wymaga od każdej ze stron stawienia czoła swoim zadaniom: trzeba bezwarunkowo położyć kres przemocy.

Jedyną gwarancją zapewnienia pokoju są Rezolucje nr 242 i nr 338 ONZ oraz:

- potwierdzenie i pełna aprobaata niezbywalnego prawa Izraela do życia w pokoju i bezpieczeństwie, w ramach granic uznanych na arenie międzynarodowej;
- ustanowienie samoistnego, niezależnego i demokratycznego państwa palestyńskiego i położenie kresu okupacji terytoriów palestyńskich.

Izrael potrzebuje władz palestyńskich i prezydenta-elekta Palestyny, Jassera Arafata, jako partnera do negocjacji w celu likwidacji terroryzmu i działań na rzecz pokoju. Jego zdolność do walki z terroryzmem nie może zostać osłabiona. Unia Europejska ponawia swój apel do władz palestyńskich, aby uczyniły wszystko co w ich mocy, aby zapobiec aktom terroryzmu.

Unia Europejska przypomina stronom o konieczności wypełnienia podjętych przez nie zobowiązań:

- Władzom palestyńskim: rozwiązanie sieci organizacji terrorystycznych Hamasu i islamskiego Dżihadu, włącznie z aresztowaniem i postawieniem w stan oskarżenia wszystkich podejrzanych; wydanie publicznej odezwy w języku arabskim w sprawie zakończenia powstania zbrojnego (intifady).
- Rządowi Izraela: wycofanie jego sił zbrojnych i zaprzestanie bezprawnych, pozasądowych egzekucji; zniesienie wszelkich sankcji i restrykcji nałożonych na naród palestyński; zamrożenie działań wojennych i zakończenie operacji skierowanych przeciwko infrastrukturze palestyńskiej.

Wypełnienie tych zobowiązań wymaga zdecydowanych działań ze strony zarówno władz palestyńskich, jak i Izraela.

Natychmiastowe i bezwarunkowe wdrożenie planu Teneta, dotyczącego „wstrzymania ognia”, i zaleceń Komisji Mitchella pozostaje jedyną drogą do wznowienia dialogu politycznego.

Unia Europejska wciąż żywi przekonanie, że ustanowienie mechanizmu monitoringu trzeciej strony służyć będzie interesom obu stron. Unia jest gotowa odgrywać aktywną rolę w takim mechanizmie.

Konieczne i pilne jest stanowcze połączenie zgodnych działań Unii Europejskiej, Organizacji Narodów Zjednoczonych, USA, Federacji Rosyjskiej i najbardziej zainteresowanych krajów arabskich. Rada Europejska udzieliła mandatu wysokiemu przedstawicielowi Javierowi Solanie, aby kontynuował odpowiednie kontakty w tym celu.

Unia przywiązuje ogromną wagę do programu odnowy gospodarczej, skoncentrowanego głównie na Palestynie, jako metody wspierania inicjatyw pokojowych.

Unia Europejska będzie kontynuować wysiłki w celu zapewnienia, aby oba państwa, Izrael i Palestyna, mogły żyć w bezpośrednim sąsiedztwie, w pokoju i bezpieczeństwie.

Pokój na Środkowym Wschodzie będzie w pełni możliwy tylko wtedy, jeśli obejmie Syrię i Libię.